

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Psicología social	Código	615G01108	
Titulación	Grao en Socioloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicología			
Coordinación	Clemente Diaz, Miguel	Correo electrónico	miguel.clemente@udc.es	
Profesorado	Clemente Diaz, Miguel Espinosa Breen, Pablo	Correo electrónico	miguel.clemente@udc.es pablo.espinosa.breen@udc.es	
Web	http://www.udc.es/dep/psico/			
Descrición xeral	Esta materia pretende introducir ao alumno/a nos aspectos conceptuais, teóricos e aplicados da psicoloxía social, analizando as distintas perspectivas para o estudo da interacción entre o individuo e o grupo. Ademais, perséguese instruílo/a nos distintos procesos psicosociais que contribúen á explicación do comportamento colectivo e a interacción social, facendo especial fincapé na percepción social, a identidade social, a atribución e a cognición social. Preténdese analizar os contextos reais e simbólicos nos que se desenvolve a conducta humana, recoñecendo a importancia da distintividade do nivel de análise psicosocial para explicar o comportamento social. É por iso que, para que dentro do chamado proceso psicosocial básico, gran énfase está feita sobre o chamado Social Psicoloxía Cognitiva, dado o seu interese e importancia dentro da tendencia actual da disciplina e as relacións cos campos descrito. O curso está dirixido, polo tanto, exemplos e cuestións de interese para o estudante de Educación Social, destacando aspectos da Psicoloxía Cultural e Cross-Cultural, linguaxe, comportamento colectivo e comunicación. Resumidamente, polo tanto, teñen a intención de alcanzar o seguinte efecto: - Coñecementos básicos de Psicoloxía Social. - Desenvolvemento de estratexias de busca e material de avaliación psicosocial en cada caso son o futuro interese do alumno. - Socialización dos alumnos da terminoloxía, a forma de concibir a realidade e metodoloxía de Psicoloxía Social.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	Introducción a la psicología de los colectivos y grupos humanos.
A35	Actitud crítica frente a las doctrinas y las prácticas sociales.
A36	Actitud de compromiso frente a los problemas sociales y culturales.
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B12	Trabajo en equipo.
B26	Capacidades en reconocer el carácter global y local de los fenómenos sociales.
B27	Capacidades en reconocer la complejidad de los fenómenos sociales.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.
C8	Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Introducción á psicoloxía dos colectivos e grupos humanos	A2		
Comprender os supostos e fundamentos históricos, pedagóxicos, psicolóxicos e sociolóxicos da acción socioeducativa e os seus ámbitos de actuación, valorando as súas implicacións.	A2 A35 A36	B3 B27	C4 C6 C7 C8
Capacidade de análise e síntese		B3	
Identificar e analizar os factores contextuais que afectan aos procesos de intervención socioeducativa.	A35 A36	B26 B27	C6 C8
Traballo en equipo.		B12	
Seleccionar diferentes métodos e técnicas para a planificación e avaliación de programas e servizos.		B3	
Capacidade en reconocer o carácter global e local dos fenómenos sociais.		B26	
Deseñar e desenvolver proxectos, programas e servizos nos diferentes campos de intervención profesional promovendo a participación e o desenvolvemento comunitario.		B27	
Capacidade en reconocer a complexidade dos fenómenos sociais.		B27	
Observar, analizar, interpretar procesos de mediación social, cultural e educativa.		B3	C8
Deseñar e levar a cabo proxectos de investigación elementais aplicables aos diferentes campos de intervención.	A36	B3	C4 C6 C8
Desenvolver unha disposición favorable ao traballo en contornos multiculturais e plurilingüísticos.	A36	B26 B27	C4
Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.		B3	
Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.		B3	
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.	A35 A36	B3 B27	C6
Asumir como profesional e cidadano a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		B26	C7

Contidos	
Temas	Subtemas
I.- INTRODUCCIÓN: DEFINICIÓN, HISTORIA E METODOLOXÍA DA PSICOLOXÍA SOCIAL	Tema 1.- A conduta humana como conduta social: definicións de Psicoloxía Social. Tema 2.- Niveis de análise en Psicoloxía Social. Tema 3.- Historia da Psicoloxía Social. Tema 4.- Filosofía e epistemoloxía da conduta social. Tema 5.- O método en Psicoloxía Social. Tema 6.- Técnicas de investigación en Psicoloxía Social.
II.- ORIENTACIÓNS TEÓRICAS EN PSICOLOXÍA SOCIAL	Tema 7.- Orientacións psicodinámicas Tema 8.- Orientacións da Aprendizaxe Social. Tema 9.- Orientacións cognitivas. Tema 10.- Orientacións críticas, interaccionismo simbólico e teoría do rol. Tema 11.- Orientacións etolóxicas, sociobiolóxicas, culturais e outras orientacións.
III.- PERCEPCION E COGNICION SOCIAL	Tema 12.- Percepción social. Tema 13.- Atribución social Tema 14.- Cognición social. Tema 15.- Actitudes psicossociais. Tema 16.- Estereotipos. Tema 17.- Representacións sociais.
IV.- CONTROL DA ACCION E PERSONALIDADE SOCIAL	Tema 18.- Teorías da Personalidade Social. Tema 19.- O Self, a Autoestima e o Autoconcepto.

V.- PROCESOS PSICOSOCIAIS BÁSICOS	Tema 20.- Motivación social. Tema 21.- Comparación social e normas sociais. Tema 22.- Emocións. Tema 23.- Influencia social e poder. Tema 24.- Conformidad e desviación social. Tema 25.- Socialización.
VI.- COMUNICACION	Tema 26.- Comunicación no verbal. Tema 27.- Comunicación verbal e linguaxe. Tema 28.- Persuasión. Tema 29.- Testimonio e Mentira. Tema 30.- Comunicación de masas.
VII.- RELACIONES INTERPERSONAIS E INTERACCION SOCIAL	Tema 31.- Atracción. Tema 32.- Relacións Intimas e Amor. Tema 33.- Altruismo e Conducta Prosocial. Tema 34.- Agresión e violencia Tema 35.- Apoio Social. Tema 36.- Habilidades sociais. Tema 37.- Negociación, Formación de Coaliciones, Cooperación e Competición. Tema 38.- Conflicto.
VIII.- GRUPOS E RELACIONES INTERGRUPAIS	Tema 39.- Psicología dos Grupos. Tema 40.- Identidade e Categorización Social. Tema 41.- Discriminación e Prexuízo. Tema 42.- Contacto Intergrupo. Tema 43.- Conducta Colectiva.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Investigación (Proxecto de investigación)	A2 A36 B3 C4 C6 C8	10	30	40
Aprendizaxe colaborativa	A2 B12 C4	10	20	30
Esquemas	A2 B26 B27 C7	10	30	40
Análise de fontes documentais	A2 A35 B3 B26 B27 C4 C6 C7 C8	5	20	25
Proba obxectiva	A2 B3	1	7	8
Atención personalizada		7	0	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	Dado que o alumno debe elaborar un traballo extenso, implícase unha metodoloxía de traballo na elaboración de proxectos de investigación, imprescindible como formato de presentación do mesmo. Devandito traballo pode realizarse en grupos de 2 persoas, ou de maneira individual. O tema será aprobado previamente polo profesor.
Aprendizaxe colaborativa	O alumno poderá traballar en grupo xunto con outro alumno se o desexa (aínda que se recomenda) par ao desenvolvemento en profundidade dun dos temas do programa.
Esquemas	Algunhas das exposicións de sesións maxistras do profesor esixirán que o alumno desenvolver temas específicos, aínda que de maneira breve e no prazo máximo de 2 semanas desde a exposición na aula. Devanditos esquemas presentaranse unicamente por correo electrónico.
Análise de fontes documentais	Para a elaboración dos traballos citados o alumno debe consultar fontes documentais propias da Psicología Social

Proba obxectiva	Consistirá nunha proba tipo preguntas curtas. Cada unha delas se desenvolve en dous ou tres liñas, e o seu número será en torno a 20. También poderá consistir en unha proba tipo test de entre 20 e 30 preguntas. Neste caso, haberá 3 opcións, só unha delas correcta e se requerirá para aprobar un 50% de acertos, tendo en conta que cada erro descontará medio acerto.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais Investigación (Proxecto de investigación) Esquemas	O profesor resolverá cantas dudas se lle plantexen derivadas do estudo do material existente e dos capítulos dos libros que se recomenden para facilitar a aprendizaxe e posibilitar unha boa execución na prueba obxectiva. Ademais, dado que os alumnos realizarán un traballo, a elaboración do mesmo será supervisada polo profesor. Por outra banda, calquer alumno o alumna poderá consultar cantas dudas tenga respecto da asignatura.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	A2 A36 B3 C4 C6 C8	A nota global de cada proxecto de investigación comprende a labor de analizar a información, búsqueda bibliográfica, etc.	50
Proba obxectiva	A2 B3	Consistirá nunha proba tipo preguntas curtas. Cada unha delas se desenvolve en dous ou tres liñas, e o seu número será en torno a 20. También poderá consistir en unha proba tipo test de entre 20 e 30 preguntas. Neste caso, haberá 3 opcións, só unha delas correcta e se requerirá para aprobar un 50% de acertos, tendo en conta que cada erro descontará medio acerto.	50

Observacións avaliación

O proxecto de investigación está composto por varias actividades.   É necesario aprobar a investigación e a prueba obxectiva para superar a asignatura   Non se establece ningún criterio de avaliación diferente para o alumnado a tempo parcial ou con dispensa académica.   Non existirán diferencias na avaliación na primeira e segunda convocatoria.

Fontes de información

Bibliografía básica

MANUAL DA ASIGNATURA: MORALES, J.F. MOYA, M., GAVIRIA, E.(2007) *Psicología social* (3a. ed.), McGraw-Hill España, 2007. ProQuest

EbookCentral, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/bibliotecaudcsp/detail.action?docID=3194912>. OTRAS

FONTES: ANTONS, K.(1986). *Práctica de la dinámica de grupos, ejercicios y técnica*. Barcelona: Herder. ARIAS ORDUÑA, A, V. (2012) *Psicología Social Aplicada*. Madrid: Panamericana. ARONSON, E.(1997). *El Animal Social: Una Introducción a la Psicología Social*. Madrid: Alianza Editorial. BARRIGA, S.; LEON, J.M. & MARTINEZ, M. (Eds.) (1987), *Intervención Psicosocial: el Individuo y la Comunidad, Agentes de su Propio Bienestar*. Barcelona, Hora. BLANCH, J.M. (1982). *Psicologías Sociales: Aproximación Histórica*. Barcelona, Hora. BLANCO, A. (1988). *Cinco tradiciones en la Psicología Social*. Madrid, Morata. BLANCO, A.; BECERRA, A. & CABALLERO, A. (2004). *Psicología de los Grupos*. Madrid: Pearson - Prentice House. BREAKWELL, G. M., GILMOUR, R. (eds.). (1982). *Social Psychology: A practical manual*. Londres: The British Psychological Society & Macmillan Press. CLEMENTE, M. (1992b). *Psicología Social Aplicada*. Madrid, Pirámide. CLEMENTE, M. (2010). *Introducción a la Psicología Social: principales orientaciones teóricas explicativas de la interacción social*. Madrid: Universitas. CLEMENTE, M. (2010). *Introducción a la Psicología Social: conceptualización, historia y metodología*. Madrid: Universitas. CLEMENTE, M. (Ed.) (1992a). *Psicología Social: Métodos y Técnicas de Investigación*. Madrid, Eudema. COLLIER, G.; MINTON, H.L. & REYNOLDS, G. (1996). *Escenarios y Tendencias de la Psicología Social*. Madrid: Tecnos. DE DIEGO VALLEJO, R. & CHICO DEL RIO, M. (2013). *Prácticas de Psicología Social*. Madrid: Pirámide. DEPARTAMENTO DE ECOPSIKOLOGÍA Y PERSONALIDAD, U.A.M. (1986). *Prácticas de Psicología social*. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid. FERNÁNDEZ SEDANO, I. & CUADRADO GUIRADO, I. (2012). *Psicología Social*. Madrid: Sanz y Torres. HOGG, M. A. & VAUGHAN, G. M. (2010) *Psicología Social*. Madrid: Panamericana. IBAÑEZ, T. (1990). *Aproximaciones a la Psicología Social*. Barcelona, Sendai. IBAÑEZ, T. (Ed.) (1989). *El Conocimiento de la Realidad Social*. Barcelona, Sendai. JIMENEZ BURILLO, F. (1981). *Psicología Social*. Madrid, U.N.E.D. (2 vols.) MARÍN SÁNCHEZ, M. & TROYANO RODRÍGUEZ, Y. (2012). *Psicología Social de los procesos grupales*. Madrid: Pirámide. MARTIN, A.; CHACON, F. & MARTINEZ, M. (Eds.) (1988). *Psicología Comunitaria*. Madrid, Visor. MORALES, J.F. & HUICI, C. (Eds.) (1989). *Lecturas de Psicología Social*. Madrid, UNED. MORALES, J.F.; BLANCO, A.; HUICI, C. & FERNANDEZ DOLS, J.M. (Eds.) (1985). *Psicología Social Aplicada*. Bilbao, Desclée de Brouwer. MORALES, J.F.; KOMBLIT, A.L.; PAEZ, D. & ASUN, D. (2002). *Psicología Social*. Madrid: Pearson - Addison Wesley. MUNNE, F. (1971). *Grupos, Masas y Sociedades*. Barcelona, Hispano-Europea. MUNNE, F. (1982). *Psicología Social*. Barcelona, CEAC. MUNNE, F. (1986). *La Construcción de la Psicología Social como Ciencia Teórica*. Barcelona, Alamex. MUNNE, F. (1989). *Entre el Individuo y la Sociedad: Marcos y Teorías Actuales sobre el Comportamiento Interpersonal*. Barcelona, PPU. MYERS, D.G. (2004). *Explorando la Psicología Social*. Madrid, McGrawHill. PAEZ, D. et al. (2003). *Psicología Social, Cultura y Educación*. Madrid, Pearson - Prentice Hall. PAEZ, D.; VALENCIA, J.; MORALES, J.F.; SARABIA, B.; y URSUA, N. (1992). *Teoría y Método en Psicología Social*. Barcelona, Anthropos. PASTOR, G. (1978). *Conducta Interpersonal: Ensayo de Psicología social Sistemática*. Salamanca, Universidad Pontificia de Salamanca. PATERNA BLEDA, C., MARTÍNEZ MARTÍNEZ, M. C. & VERA MARTÍNEZ, J. J. (2015). *Psicologíasocial: de la teoría a la práctica cotidiana*. Madrid: Pirámide. PEIRO, J.M. (1983). *Psicología de la Organización*. Madrid, U.N.E.D. PEIRO, J.M. (1990). *Organizaciones: Nuevas Perspectivas Psicosociales*. Barcelona, PPU. QUILES DEL CASTILLO, M. N., MORERA BELLO, M. D., RODRÍGUEZ TORRES, R. (1998). *Psicología social: procesos interpersonales*. Madrid: Pirámide. RODRIGUEZ, A. & SEOANE, J. (Eds.) (1989). *Creencias, Actitudes y Valores*. Madrid, Alhambra. SÁNCHEZ, M.M. & PECINO-MARTÍNEZ, R. (2012). *Introducción a la Psicología Social*. Madrid: Pirámide. SANGRADOR, J.L. (1982). *Interacción Humana y Conducta Social*. Madrid, Salvat. SEGOVIA VÁZQUEZ, S. (coord.) (1989). *Cuadernos de prácticas de psicología (3º curso)*. Cuadernos de la UNED. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia. TORREGROSA, J.R. & CRESPO, E. (Eds.) (1984). *Estudios Básicos de Psicología Social*. Barcelona, Hora. TORREGROSA, J.R. & SARABIA, B. (Eds.) (1983). *Perspectivas y Contextos de la Psicología Social*. Barcelona, Hispano-Europea. TORREGROSA, J.R. (Ed.) (1974). *Teoría e Investigación en la Psicología Social Actual*. Madrid, Instituto de la Opinión Pública. Asimismo, existen numerosas páginas web que el alumno puede consultar. En concreto, se recomienda entrar en www.psicoactiva.com

Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías